

RAST

da občutim v sebi le eno veličast vesoljstva tihega
da občutim v sebi le eno veličast vesoljstva tihega
da občutim v sebi le eno veličast vesoljstva tihega

Uvrstitev slovenske nogometne reprezentance na svetovno nogometno prvenstvo je povzročila v Sloveniji in v vseh slovenskih krogih veliko evforijo, saj je bila za tako majhno državo kot je Slovenija izjemen

uspeh, zaradi katerega smo bili vsi ponosni in veseli. Vsi smo komaj čakali na krstni nastop slovenske reprezentance na svetovnem prvenstvu, ne da bi si ustvarjali kakih iluzij. Že sama uvrstitev je pomenila veliko presenečenje za svetovno javnost.

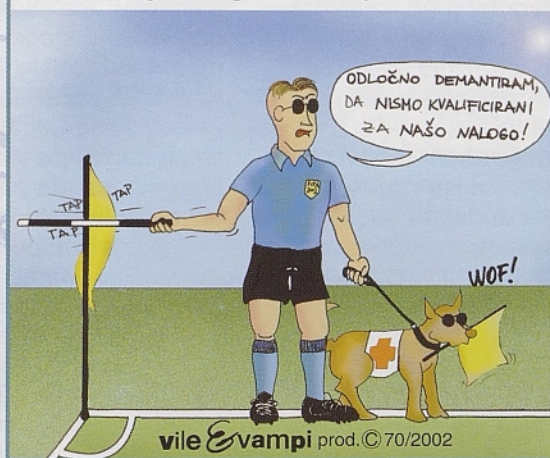
Slovenija se je domov vrnila po prvih treh nastopih, kar je bilo predvidljivo, čeprav so si najbolj optimistični ustvarjali utopijo o uvrstitvi v osmino finala. Ekipa je svoje opravila na najboljši možni način in nihče ji ne more nihčesar očitati. Žal pa je neprimeren spor po prvi tekmi med selektorjem Srečkom

Katanecem in zvezdnikom Zlatkom Zahovičem, ki je imel kot posledico odslovitve igralca, pok-

varil odličen vtis, ki ga je slovenska reprezentanca posredovala o sebi. Mislim, da je bil preprič povsem nepotreben, saj ni imel nobenih pozitivnih posledic. Vedenje Zahoviča je kritizirala velika večina slovenskih navijačev, ki so se postavili na trenerjevo stran, Katanec je užival tudi podporo igralcev, čeprav je Zahovič do zadnjega dajal drugačne izjave. Igralca so odslovili, selektor Katanec je napovedal odstop in celotna ekipa je preostali dve tekmi igrala nervozno in igralci so po mojem mnenju občutili preveliko breme.

Slovenijo smo poznali kot ekipo, ki ima prav v svoji homogenosti ključno orožje, saj jo je prav to označevalo že od časov prvih uspehov na mednarodni ravni. Zdaj pa se s tem

SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO 2002 Veliko vlogo so igrale... napake sodnikov

verjetno ne bo mogla več pohvaliti.

Z zaključkom nastopov na svetovnem prvenstvu se je zaključil zmagovit cikel, na žalost s črnim madežem, ki bo nekoliko zasenčil izjemne uspehe, ki jih je reprezentanca zabeležila v tem obdobju.

Zdaj si bodo morali spet vsi zavijati rokave in skušali ustvariti novo skupino, ki bo lahko še naprej vsem

Slovincem v izjemen ponos. Verjetno pa bo to težko in bojim se, da je lepe pravljice konec.

Ambrož Peterlin

"Modra barka", Erika Bezin.

RAST 04
JULIJ 2002

VSEBINA

Uvodnik.....	1
MOSP & Klub.....	2-3
Prometejev ogenj.....	4
MOSP & Klub.....	5
Ocene.....	6-7
Agora pod lipo.....	8

RAST,
mladinska priloga
Mladike,

34133 Trst,
ul. Donizetti 3

rast_mladika@hotmail.com

Pripravila
uredniški odbor mladine

Pri tej številki so
sodelovali: Ambrož
Peterlin, Erika Bezin, Vile
& Vampi, Matteo
Feruglio, Danilo Pahor,
Sara Magliacane, Tomaž
Susič, Breda Susi,č,
Matej Susi,č, Jadranka
Cergol, Eva Krmec in
Mitja Jevnikar.

Številko je uredila
Breda Susi,č

Oblikoval
Matej Susi,č

Trst, julij 2002

Tisk Graphart snc
Obrotna cona Dolina
507/10 - Trst
tel. 040/8325009

**SLOVENIJA
NE GRE VEČ
NAPREJ!**

Dokler Arafat in Sharon ne bosta zapustila sceno, se stvari na Bližnjem vzhodu ne bodo mogle spremeniti: obadva sta namreč prestara in ozkogledna, da bi se lahko sploh razumela, poleg tega pa čutita recipročno sovraštvo, ki se vleče že od sedemdesetih let. Ta je bila nekako zaključna misel Igorja Antiča, ki je po poklicu publicist, sicer pa tudi odličen poznavatelj zgodovine Bližnjega vzhoda. Osebnostno se ne morem ne strinjati s tem zaključkom, posebno potem ko sem prisluhnil njegovemu predavanju, ki je potekalo 17. maja v Peterlinovi dvorani pred na žalost preskromno publiko. Vsekakor smo se prisotni seznanili s problematiko terorizma, ki že več kot leto in pol zaposluje medije in svetovno javno mnenje.

Antič je svoje predavanje začel časovno zelo daleč, jaz pa bi preskočil kar na leto 1948, ko je v Palestini, ki je bila do takrat še pod angleškim nadzorom, nastala država Izrael, tako da bi se Evropa tako rekoč oprostila judovskemu narodu za strahote, ki jih je pretrpel med zadnjo vojno. Žal Palestina ni bila pusta dežela, pač pa so v njej živeli Arabci, ki že od samega začetka niso imeli zelo dobrih sosedskih odnosov, ker dokazuje dejstvo, da se je takoj po deklaraciji nastanka Izraela vnela vojna. Zaradi izgubljene vojne so Arabci-Palestinci izgubili znaten del ozemlja, ki jim je pripadal po dogovoru organizacije Združenih narodov, kar je povzročilo približno milijon beguncev, katerih potomci sestavljajo praktično palestinsko ljudstvo. Leta 1967 so Egipt, Sirija in Jordanija napadle Izrael, izraelska vojska pa je v komaj šestih dneh popolnoma uničila agresorske enote, tudi po zaslugi

mladega poveljnika Ariela Sharona. Po tej vojni se je palestinski teritorij izoblikoval približno tako kot ga poznamo še danes in je nastala tudi organizacija za osvoboditev Palestine, katero je vodil Jasser Arafat.

Teroristični napadi sploh niso nekaj novega v tem delu sveta: na začetku stoletja so bodisi avtohtoni Judi kot Arabci ubijali angleške vojake z bombami, po nastanku židovske države so se tega sistema posluževali le Palestinci, z namenom, da bi tako imeli več moči pri pogajanju glede mej palestinskega teritorija. Od konca sedemdesetih let naprej pa ima palestinska taktika terorja le ta namen, da popolnoma uniči Izrael in njegove prebivalce. Taka strategična sprememba je odvisna od več faktorjev, prvi med vsemi nov naval nacionalizma in vernega ekstremizma, ki se je in se še zoperstavlja kulturnemu in ekonomskemu vdiranju zahodnega sveta v muslimanski svet.

Dokaj nov in za nas ne-muslimane presenetljiv fenomen so tudi samomorilski napadi, ki jih organizirajo skrajne islamistične skupine kot so Hamas in Islamska džihad. Število prostovoljcev za te napade je ogromno; to je odvisno predvsem od obupa in občutka nemoči mladih Palestincev ob pritisku izraelske vojske na civilno prebivalstvo in vsesplošne ekonomske krize, ki jo doživljajo Arabci. Antič je tu podčrtal, da vsakokrat ko so bila napovedana premirja ter pogajanja med predstavniki dveh narodov, je premišljen samomorilski atentat je onemogočil vsakršen korak naprej v smer mira. Veliko krivdo za to ima Arafat, ki teh atentatov ni nikoli zaustavil, čeprav bi jih v neki meri lahko, največja krivda pa je po mnenju Antiča ta, da od leta 1993 ko so palestinski teritoriji postali avtonomni, je Arafat ni bil zmožen dejansko uresničiti in se je posluževati za miroljuben razvoj dežele, nasprotno pa je še močnejše hujskal lasten narod proti Izraelcem.

Omenimo naj še, da je to predavanje je zaključilo sezono debat in predavanj MOSPa, ki pa se bo spet pričela jeseni, seveda z upanjem, da bodo taka srečanja pritegnila čim več poslušalcev.

Matteo Feruglio

MOSP JE
ZAKLJUČIL SEZONO
DEBATNIH VEČEROV

TERORIZEM
NA BLIŽNJEM
VZHODU

Levo, Igor Antič govori o terorizmu in o razlogih za spopade na Bližnjem vzhodu (foto Maver).

Bliža se največja rock prireditelja na slovenskih tleh - Rock Otočec, ki nudi možnost udeležbe tudi neveljavljenim skupinam preko natečaja "Dr. Martens". S tem namenom so tudi letos potekale pri nas, v zamejstvu selekcije in sicer v kriškem lokalu Oxis, v organizaciji MOSPa. V petek 25. in soboto 26. maja je nastopilo skupno 7 zamejskih skupin, izmed katerih je šestčlanska komisija izbrala zmagovalca - **Snifferson Family**, ki bo nastopil na velikem odru festivala pri Novem Mestu.

Med skupinami, ki so se prijavile za selekcije, so nekatere že znane in so se pomerile na natečaju

že lani, druge pa so povsem nove.

Posamezne

skupine so se predstavile z različnimi žanri rockovske glasbe. Izjema je skupina, ki je prva stopila na oder, to so *Nashville girls*. Že ime pove, da je to country zasedba, ki je nastala šele pred nekaj meseci, a bi v kratkem lahko že cil-

jala na kakšne country festivale, če bi premostila določene negotovosti in neravnovesja, predvsem glede glasov deklet.

Skupina *Nerochiaro* je s svojimi grunge-rock melodijami dokazala, odlično glasbeno pripravo in je nastopila kot druga. Več raznolikosti pri aranžmajih bi lahko doprinesla klaviaturistka, ki pa je bila odsotna. Mlado občinstvo Oxisa so nato navdušili člani skupine *La cacca intorno* s svojim demencialnim rockom in satiričnim besedilom. Skupini se je letos pridružil nov kitarist, ki je še obogatil že razmeroma visoko glasbeno raznolikost ansambla in priljubljenost pevcu, ki je

tudi tokrat znal navdušiti številno občinstvo.

Prvi večer selekcij se je končal z

odličnim nastopom vsem zamejskim rockerjem znane skupine, ki je že igrala kot predskupina na koncertih skupin *Saxon* in *Ronnie James Dio*; spet so se izkazali kot odlični izvajalci z visoko tehniko pri vseh inštrumentih vključno s prefinjenim glasom pevcu Eda. Zelo dober je tudi odrski nastop, ki bi ga lahko celo primerjali profesionalnim skupinam. Vsem je bilo jasno, da bo hard-rock skupina *Snifferson Family* najverjetnejši zmagovalac selekcij. Brez presenečenja!

Sobota se je začela z nastopom mlade skupine *The Shiners*. Pozna se jim še neizkušenost na odru in določena negotovost pri vokalu, medtem ko so trobila pozitivno presežila zaradi velikega napredka. *Latte di suocera* je navdušil publiko z alternativno-demencialnim hard-core rockom in si prislužil veliko število točk, za-

Na slikah, koncerti na lanskem Rock Otočcu (foto Dean Jukič in Anja Peternejl).

radi česar je zasedel končno drugo mesto.

Kot zadnja skupina letošnjih selekcij so se s programom starih in novih pesmi predstavili kraško-goriški Fiberglass-i. Pokazali so vrsto pozitivnih novosti v aranžmajih, kar gre morda pripisati tudi novemu bobnarju. Novo, bolj hard-rockovsko zvenijo tudi starejše pesmi. Lovec je lahko rešil Rdečo Kapico samo zato, ker je volk ni mogel prebaviti. Komisija je kmalu opravila svoje delo, izbrala zmagovalca podala utemeljitev. Tretje mesto so si delili ex-aequo *La cacca intorno* in *Fiberglass*, drugo mesto so zasedli *Latte di suocera*, letošnji zmagovalci pa so **Snifferson Family**. Ti bodo nastopili na festivalu Rock Otočec, ki bo v Prečni pri Novem Mestu od 5. do 7. julija (info: www.rock-otocec.com).

Letos smo tako prisluhnili v dveh večerih zares dobri in kvalitetni avtorski glasbi tako iz izvajalske kot ustvarjalne strani, ki kaže rast zanimanja pri mladih za to zvrst lahke glasbe tako pri izvajalcih kot pri publiki, ki vse bolj sledi takim pobudam in koncertom na splošno.

Naslednja priložnost za zamejske rockerje je pa bil že tradicionalni **Zamejski Rock Festival**, ki ga je tudi letos priredil MOSP 28. in 29. junija v Praprotnu.

Danilo Pahor

SELEKCIJE ZA ROCK OTOČEC

Tudi mladi zamejci so končno odkrili vse komunikacijske možnosti novih tehnologij... kot nov trend se je uveljavilo tudi pisanje na Zamejski zid na spletni strani z naslovom www.zamejci.com.

Kot piše na vhodni strani, je Zid "to, kar je za naše prednike predstavljal zidek pod lipo sredi vasi

... oziroma še nekaj več: na ta zid lahko tudi pišemo." Gre torej za neke vrste "news-group", kjer mladi debatirajo, oz. pišejo o raznih temah.

Na spletni strani najdemo celo dva Zida: prvi je za starejše in za "resnejše" pogovore. Poleg "resnega" Zida ima srednje in višje šolska mladina na razpolago še Šolski zid, kjer si lahko dopisuje.

Na spletni strani je še veliko drugih uslug, ki zadevajo zamejstvo... od oglasov, anket, napovedi prireditev do razglednic in slik preko glasbe. Dobro obiskana je tri-sobna Klepetalnica, zamejska verzija chat-rooma, kjer lahko obiskovalci klepetajo v živo.

Kaj pa se v praksi dogaja na Zidu? To so nekatera mnenja uporabnikov; nekatere sem neposredno anketirala, nekaj mnenj pa sem prepisala z Zida samega.

(foto T. Susič)

Zid je hkrati zabaven in neumen. Vsi so lahko vse. Vic je prav anonimnost. Lahko si, kar hočeš, lahko rečeš, kar ti kroži po glavi, lahko se izživljaš. Nihče te ne cenzurira.

Na zidu se samo opravlja ljudi. Pišejo ljudje, ki si ne upajo soočiti se s problemi v resničnosti in se torej skrivajo za ekranom. Vsaka diskusija zapade v vulgarnost. Vsekakor je lažje kritizirati in rušiti kot kaj zgraditi.

Zid je alternativen kraj za srečanje... socializiraš kar od doma, ne da bi se premaknil s svojega stola. Lahko srečaš znance, prijatelje ali

navežeš stike z mladimi zamejci, ki niso iz tvojega ambienta.

Na tem zidu je razvidno, kako so nekateri ljudje nevzgojeni in nevljudni do drugih. Če imaš kak problem, pojdi povedat ljudem v obraz in ne pisari na to spletno stran.

Meni se gnusijo tisti, ki packajo po tem zidu in se ne podpisujejo s svojim imenom, ampak z imenom koga drugega.

Kaj se zgražate nad napisi, tudi če so bedasti??? Na svetu obstajajo še hujše stvari, ljudje umirajo in trpijo v istem trenutku, ko vi berete. Je lepo, da obstaja prostor, kjer kdorkoli lahko izjavlja karkoli; človek je tudi to. Ti, ki nas hočeš omejiti: kot menjuješ program na televiziji, lahko spregledaš, kar te moti na zidu. Če nekega dne ne boš več videl zapisanega tega, kar te tako moti, to še ne bo pomenilo, da nihče tega ne misli in da to ne obstaja.

Med branjem neumnosti, ki ste jih vsi skupaj nasuli na zamejsko podrtijo, ki ji pravite zid, smo ugotovili, da je nujno iztrebiti veliko večino neumnih, nekulturnih in podrazvitih zamejcev, ki kvarijo naš ugled, nam kradejo zrak in življenjski prostor...

Včasih seveda pride do zlorabljanja Zida, do obrekovanja, do prerekanja; tudi to je en obraz take vrste medijev. Temu seveda bo-trujeta predvsem pomanjkanje cenzure in anonimnost piscev. Dogaja se tudi, da nekateri uporabniki uporabljajo kot naziv imena drugih.

Včasih je prav zanimivo zvedeti, kdo se skriva za nekim nazivom. Večkrat se zgodi, da srečaš prijatelje in jih prepoznaš samo po dolgem pogovoru. Vendar nisi nikoli sto-odstotno gotov, kdo je kdo. To predstavlja enega izmed čarov tega sredstva.

Kot vidimo iz zbranih izjav, pa znajo biti naši mladi tudi kritični in ironični. Kljub temu, da ni vsebina vedno primerna ali zanimiva za širši krog ljudi, predstavljata Zamejska zida možnost, da mladina v zamejstvu izraža svoje mnenje, svoje kritike, pametne in upravičene - ali pa ne. Zato sta tudi pomembno stičišče za mlade.

Sara Magliacane

Srečanje s sovrstniki iz Slovenije, zamejstva in zdomstva, zanimive debate, izmenjava mnenj, veliko druženja, zabave in koristnih aktivnosti: vse to je Draga mladih. Letos bo na vrsti že dvanajstič, potekala pa bo od četrta 29. do sobote 31. avgusta.

Tema letošnje Drage mladih bo Zedinjena Slovenija v zedinjeni Evropi. Mladi bomo razmišljali o tem, kako se bo spremenilo naše življenje, predvsem v obmejnih regijah, pa tudi o našem odnosu do slovenske prestolnice Ljubljane, ko bo Slovenija vstopila v EU. Temo, ki so jo že marsikdaj in marsikje obdelali razni strokovnjaki, bomo tokrat prilagodili vprašanjem, ki zanimajo predvsem mladega človeka:

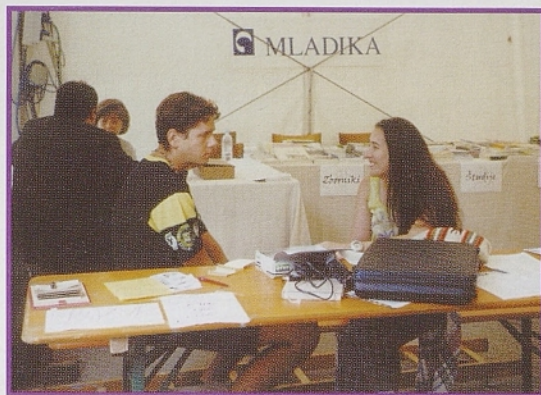
kakšne bodo perspektive za druženje mladih ob meji, za izobraževanje, iskanje zaposlitve - ko bo meja padla.

Kaj bomo takrat pričakovali od Ljubljane, ki bo postala prestolnica ne samo Republike Slovenije, pač pa - potencialno - širše evropske regije. Kako bo vključitev Slovenije v EU vplivala na našo narodno zavest... Na taka in na podobna vprašanja bomo odgovarjali na regionalnih srečanjih Drage mladih (Primorska, Notranjska, Prekmurje), ki bodo na vrsti v četrtek, 29. avgusta, ob 19h in ki bodo potekala najprej v obliki debate, ki jih bodo vodili gostje-strokovnjaki, potem pa v obliki videokonference preko spletne mreže, med katero si bodo udeleženci različnih regionalnih srečanj izmenjali zaključke, do katerih so prišli.

V petek, 30. avgusta, bo cel dan posvečen aktivnostim v delavnicah. Delo v workshopih se

bo začelo ob 11h in bo zelo konkretno ter ustvarjalno, vsak udeleženec si bo lahko izbral, v katero delavnico bi se rad vključil. Dve delavnici bosta namenjeni načrtovanju povezovanja mladinskih društev na tej in na oni strani meje. Tretja delavnica bo kreativna: namenjena bo tistim, ki bi se radi naučili izpeljati projekt umetniškega ustvarjanja preko risanja, videa in nastopanja. Četrta delavnica bo namenjena mladim, ki jih zanima svet javnih občil in novinarstva. Udeleženci pete delavnice bodo odkrivali Kras s pomočjo športnih aktivnosti. V šesti delavnici pa se bodo spustili v svet informatike, oziroma svetovne spletne mreže: učili se bodo izdelovati spletne strani. V drugi polovici petkovskega popoldneva se bodo udeleženci Drage mladih vključili v program študijskih dnevvov Draga, ki bodo potekali na istem prireditvenem prostoru, t.j. v parku

Finžgarjevega doma na Opčinah. Zvečer pa bodo imeli mladi skupno zabavo. V soboto, 31. avgusta, bo ob 10h Draga mladih dosegla svoj višek z okroglo mizo, pri kateri bodo sodelovali ugledni gostje. Tema okrogle mize bo "Zedinjena Slovenija v EU". Vsi, ki se torej v tem času odločate, kako boste preživeli letošnje počitnice, ne pozabite vključiti Drago mladih na seznam pobud, ki se jih boste udeležili, saj gre za edinstveno priložnost za srečanje z mladimi ob res zanimivem programu. Za vse podrobne informacije se lahko obrnete na predstavnike **Mladih v odkrivanju skupnih poti** (ul. Donizetti, 3; Trst, tel. št. 040 370846).

Na Dragi mladih vzkljuje nova prijateljstva (zgoraj).

Veliko priložnosti za klepet je med obedmi (spodaj levo).

Organizatorji bodo tudi letos pripravili vrsto kreativnih delavnic (spodaj). Foto Breda Susič.

»ZEDINJENA SLOVENIJA V ZEDINJENI EVROPI«

“Dinéh – ljudje”. Tako sebe imenuje eno verjetno najbolj številnih plemen Indijancev, ki še danes živijo na jugo-zahodu Združenih držav Amerike. Navajos (kot jih mi poznamo) živijo v državi znotraj države, v Navajolandu, s svojim gospodarstvom, parlamentom, policijo in zakoni: zemlja obsega velikost 27.000 kvadratnih milj, t.j. velikost desetih držav ZDA, in se razteza od Utaha preko Arizone do New Mexica. Ta del zemlje je obdarjen z enkratnimi naravnimi lepotami, ki smo jih spoznali preko western filmov režiserjev, kot sta John Ford ali Sergio Leone. Na primer znana Monument Valley, ki se pojavi skoraj v vsakem western filmu, je pod upravo Navajov in zasluček je namenjen podpori njihovega rezervata. Na podoben način upravljajo celo vrsto narodnih parkov (npr. Canyon de Chelly) in turističnih točk (nepozabni Antelope Canyon, izdolben v rdečo-oranžno skali od vetra in vode), pa tudi muzejev in kulturnih centrov, letoviščarskih krajev ipd. Ker se Dinéh po kulturi smatrajo za potomce Matere Zemlje, je tudi razumljivo, da so do narave zelo spoštljivi.

Vsi bolj ali manj poznamo splošnejšo zgodovino Indijancev: kako so jih evropski kolonialisti od Kolumba naprej počasi potiskali vedno bolj proti zahodu; kako so jim odvzeli pašnike in zemljo (ki je nekoč segala krepko na vzhod, skoraj do obale) in celo skoraj do kraja pobili bizone, katerih meso je za ta plemena pomenilo enega glavnih prehranbenih virov; kako so nato proti njim poslali vojsko in kako so jih potem skoraj dokončno pobili ali pa zaprli v majhne rezervate, mrzle in brez živeža, kjer so z njimi ravnali kot z najslabšimi ujetniki. S tem so v teku stoletij mnoga plemena popolnoma izginila, druga ostajajo samo še v medli obliki obnavljanja folklornih plesov in tradicij, nekatera pa so se znala ponovno dvigniti, se prilagoditi

novim razmeram in kljub temu obdržati svojo kulturo. Med tistimi, ki jim je to najbolje uspelo, zasedajo ugledno mesto ravno Dinéh – Navajos.

Med drugim so ti znani tudi predvsem po tradicijah, ki gredo od petja in plesov pow-wow do tradicionalnih hišic (v katerih sicer ne živijo več, jih pa uporabljajo za razne rituale) in obrtništva (znane pisane volnene odeje, srebrni nakit, lončarstvo idr.). Dobro so ohranili tudi lasten govorjeni in pisani jezik.

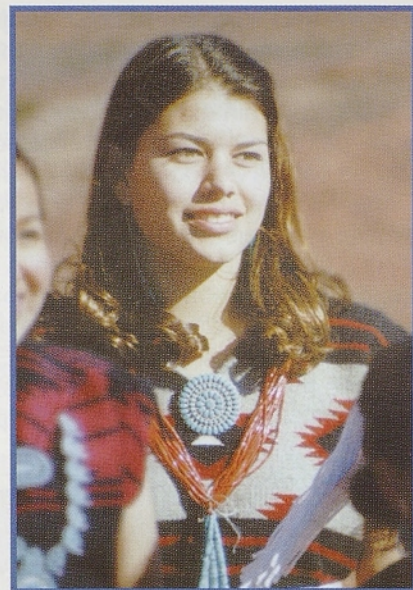
Ravno njihov jezik je postal znan tudi zaradi

drugih okoliščin. Predsednik Bush je 26. julija 2001 podelil zlato medaljo kongresa (najvišja civilna čast, ki so jo prejeli le redki ljudje, kot so George Washington, Thomas

Edison in mati Terezija) petim

še živečim vojakom in družinam ostalih 24 vojakov Navajo, ki so pripomogli do zmage Amerike v II svetovni vojni.

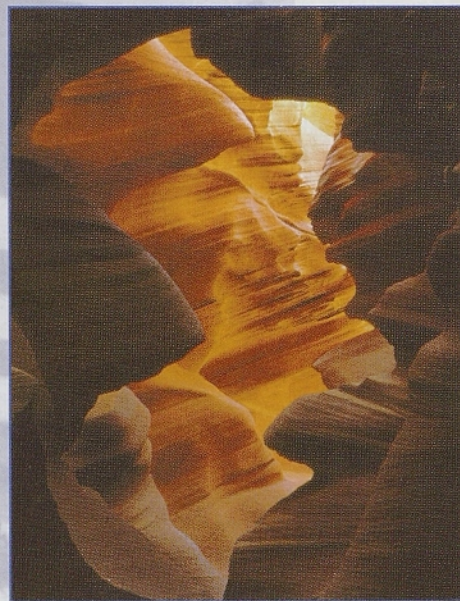
Pred vojno je jezik Navajo poznalo manj kot 30 ljudi, ki niso bili Navajo po rodu, in do takrat še ni poznal pisave. Leta 1942 je 29 marinesov Navajo izdelalo alfabet in kodificiran jezik z več kot 400 besedami in izrazi, da bi ga uporabljali za tajno vojaško komuniciranje; včasih so besede imele skrit pomen (n.pr. *CHA-LE-GAI* pomeni “bele čepice” in je označevalo mornarico), največkrat pa so začetnice vsake kodificirane besede tvorile angleško besedo. N.pr., *GAH* pomeni “zajec” (v angleščini “rabbit”), torej označuje črko “R”. Kodificirani jezik je bil tako uspešen, da ga Japonci niso mogli razvozlati in je ostal skrivnost do leta 1968.

Zgoraj, očarljiva Navajo v tipičnem oblačilu in s tipičnim nakitom (foto Tomaž Susič).

Levo, znamenita Monument Valley (foto Tomaž Susič).

Spodaj, skrivnostna Antelope Canyon (foto Matej Susič).

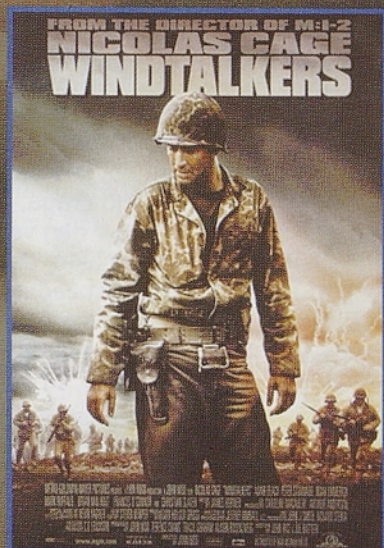
Skupina vojnih veteranov z uniformo code talkerjev maršira vsako leto po ulicah Kayente.

Vsaka vojaška enota je v večjih ofenzivah marinesov imela med svojimi vrstami Navajo code talker-ja (tako se je imenoval vojak, ki je moral kodificirano komunicirati z ostalimi enotami). Major Ho-

ward Connor je n.pr. izjavil, da če ne bi bilo Navajov, ki so brez napak odposlali in prejeli preko 800 sporočil, bi bili verjetno Američani poraženi na Iwo Jimi, ki je ostala v zgodovini kot ena najhujših bitk na Pacifiku, v kateri je 95% Japoncev izgubilo življenje.

V zadnjih letih se je v Hollywood vrnil trend vojnih filmov. Z razliko od nekdanjih filmov, kjer so predvsem poudarjali herojstvo ali grozote velikih bitk, se danes raje poudarja "majhne" junake, navidežno nepomembne akcije in zakulisno delovanje. Tipičen primer je "Saving Private Ryan". Podobno filma "U-571" in "Enigma" (po istoimenskem best-sellerju Roberta Harrisja) pripovedujeta o zelo važni potezi za zaveznike, t.j. o decifriranju nemških sporočil s pomočjo stroja "enigma".

Konec junija pa je izšel film "Windtalkers". Marinec Joe Enders (Nicholas Cage) ima nalogo, da za vsako ceno brani code talker-ja Bena Yahzeeja (širši publiki še neznan Adam Beach). Problem nastane v bitki za Saipan, ko se vojaka znajdetta v skoraj neizbežni situaciji in se Enders znajde pred dilemo: če ne bo mogel braniti prijatelja, ga bo

zmožen ubiti, da bo rešil skrivnostni kodificirani jezik?

Režiser John Woo (Mission Impossible II) je znan predvsem zaradi spektakularnih akcijskih scen, tematika pa nam bo nudila verjetno tudi globlje in emotivne trenutke. Brez dvoma bo film zanimiv tudi kot dokumentarec, saj ni mnogo filmov, ki govorijo o kopenski vojni v Pacifiku, še manj pa takih, ki govorijo o okrog 400 vojakihi Navajo in njihovem doprinosu h končni zmagi zaveznikov v II svetovni vojni.

Matej Susič

Zgoraj, režiser John Woo daje navodila mlademu igralcu Adamu Beachu.

Desno zgoraj, Nicholas Cage na plakatu filma "Windtalkers".

POZOR!!!

SKRITA ENIGMA – NAGRADA ZA NAJHITREJŠE!

Drage bralke in dragi bralci!

V uredništvu Rasti smo se odločili, da bomo preizkusili vašo natančnost in vašo zvestobo ter nagradili najboljše in najhitrejše izmed vas. V enega izmed člankov te številke smo vnesli stavek, ki z vsebino članka nima nobene zveze. Vi morate vse članke zelo natančno prebrati in poiskati skriti stavek, ki ga morate nato napisati na list skupaj s stranjo in naslovom članka, v katerem se nahaja stavek, ki ni v skladu z vsebino. Odgovor pošljite z vašimi podatki na naslov uredništva Mladike in zraven pripišite "Skrita enigma". Nagradili bomo prvih pet kuvert s točnim odgovorom, ki bodo prišle na naslov uredništva (naslov in e-mail najdete v kolofonu na 1. strani).

Voščimo vam torej dobro branje in pozorno iskanje ter seveda prijetne počitnice!

Umetnost je biser, ki zaživi v školjki človekovih izkušenj in fantazije. Ko se ta školjka odpre in človek začne ustvarjati, umetnost zablesni kot iskreci se biser, kot izraz človekovega duha. Umetnost, ki je sama sebi namen, je v današnjem času res redka in zato izredno draga, saj se zavedamo, da postaja iz dneva v dan vedno bolj komercialna. Ljudje ustvarjajo zato, da bi imeli od tega kaj dobička. Le malokrat začutijo v sebi tisti navdih, tisto milost, da iz prvotnih rudimentarnih idej izoblikujejo angelsko podobo pravega umetniškega dela.

Poleg tega

tudi žalost in obup. Tudi ta negativna čustva nas namreč oživijo in odmaknejo od mučne vsakdanjosti. Tako lahko zaživijo v poeziji, v glasbi, v slikarstvu in na drugih področjih. Z njihovo pomočjo išče človek v sebi neko višjo harmonijo. To sem začutila nekoč tudi sama, ko sem se ukvarjala s klasičnim baletom. V tistih trenutkih, ko sem plesala, sem začutila v sebi neko nadnaravno moč, ki me je dvigovala v harmonično sfero.

Umetnost se v mojem življenju izraža še na druge načine, vseh mi je zaigrati kako bolj zahtevno skladbo na star lesen klavir ali pa se preizkušati v petju, poeziji in prozi.

V današnjem času je umetnost večkrat razvrednotena in to zato, ker živi v senci znanstvenega in tehnološkega napredka, ki je v družbenem sistemu veliko bolj ovrednoten. Umetnost namreč ne služi za preživetje ali za boljše ekonomsko stabilnost, je pa izredno pomembna, ker človeka prevzame in ga odtrže od včasih krute resničnosti.

Eva Krmeč

★ ★ ★

pa ima malokdo možnost in sposobnost, da se posveti umetnosti, saj to ni tako enostavna stvar, ker moraš znati spretno interpretirati svoja čustva. Ta se namreč zvalijo nate kot močan morski val in jih zato ne utegneš z lahkoto doumeti. Šele potem ko pozorno pogledaš vase in se zamisliš v svojo globino, lahko začneš ustvarjati.

Umetnost meni pomeni zelo veliko, saj predstavlja zame pravo življenje v večkrat pasivnem in monotonem vsakdanu. Pogosto se dogaja, da ljudje opravljamo vedno iste stvari in vse poteka kot v tovarnah po tekočem traku. Življenje postaja tako iz dneva v dan vedno bolj prazno in bogatijo ga le močna človeška čustva, kot so ljubezen, prijateljstvo, sreča, veselje, večkrat pa

"Toskana",
akvarel (Matej
Susič)

Vsakemu človeku lahko pomeni umetnost nekaj čisto svojega, to je lahko pripovedni spis, pesniški stih, obrtniški izdelek ali pa samo kratka misel in ideja. Zato si jo vsakdo predstavlja drugače, za nekoga je prava umetnost le poezija, drugemu pa pesniški verzi ne pomenijo čisto gladko nič, so le neko puhlo besedičenje, prežeto s tančico abstraktnosti. Marsikdo začuti umetnost tudi v znanstvenih dosežkih ali v tehnološkem napredku. Osebo menim, da je umetnost vse to, kar je tesno povezano s človeškimi čustvi, zato odigrava vlogo v človekovem življenju, lepša in bogati nam vsakodnevni ritem, nudi nam zatočišče pred obupom. Skratka, umetnost lahko primerjamo z mavrico na temnem nebu, ki s svojimi pisanimi barvami razgiba človekovo otopelost. Tak mora biti vsak trenutek, za katerega človek živi. Človek, predan umetnosti, ne sme zahajati v pretirana pravila, pesnik pri svoji poeziji ne sme prilagajati svoje izpovedne čistosti zunanjim oblikam. Pravi umetnik je danes torej tisti, ki z občutljivostjo zmore prepletati čustva s tehnološkimi izzivi. Umetnost je v današnjem svetu neobhodno potrebna, saj bi brez nje izginila še tista redka čustva, ki so del človekove notranjosti.

Mitja Jevnikar